ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ MARCO DARMON της 16ης Ιουνίου 1987 *

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

Ι — Πλαίσιο και αντικείμενο της προσφυγής ακυρώσεως

1. Τα προϊόντα του αμπελοοινικού τομέα δεν υπόκεινται μόνο στο « συμπληρωματικό μηχανισμό κατά τις συναλλαγές », που αποτελεί αντικείμενο της προσφυγής που άσκησε η Ισπανία στην υπόθεση 119/86, επί της οποίας μόλις ανέπτυξα τις προτάσεις μου. Το άρθρο 123 της πράξης για τους όρους προσχώρησης του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας και για τις προσαρμογές των Συνθηκών (στο εξής: πράξη προσχώρησης [1]) τα υποβάλλει και σε έναν άλλο μηχανισμό, των « ρυθμιστικών ποσών » (στο εξής: ΡΠ). Οι παράγραφοι 1 έως 3 του εν λόγω άρθρου διατυπώνουν την αρχή στην οποία στηρίζεται ο μηχανισμός αυτός και περιγράφουν τη λειτουργία του για τους επιτραπέζιους οίνους, τους οίνους ονομασίας προελεύσεως και για ορισμένα άλλα προϊόντα του αμπελοοινικού τομέα, τα οποία εισάγονται από την Ισπανία προς την Κοινότητα υπό την προ της προσχωρήσεως σύνθεσή της (στο εξής: η Κοινότητα των Δέκα). Ο στόχος των ΡΠ ορίζεται στην τέταρτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 480/86 του Συμβουλίου, της 25ης Φεβρουαρίου 1986, ο οποίος θέτει τους γενικούς κανόνες εφαρμογής του [2]:

« έχει ως προορισμό να αποφευχθούν διαταραχές στην αγορά της Κοινότητας, με τη σύνθεσή της στις 31 Δεκεμβρίου 1985, χωρίς συγχρόνως να θίγεται το παραδοσιακό ρεύμα συναλλαγών των προϊόντων που αναφέρονται ανωτέρω »·

η εφαρμογή του επομένως στους ισπανικούς οίνους

« δεν εφαρμόζεται [δεν είναι επιβεβλημένη] στην περίπτωση κατά την οποία δεν υπάρχει φόβος τέτοιων διαταραχών »·

εξάλλου,

« δεν πρέπει επίσης να προβλεφθεί η κατανομή του ρυθμιστικού ποσού για τα εν λόγω προϊόντα σε συνάρτηση με την κατάσταση της αγοράς τους ».

Πρόκειται δηλαδή για έναν ευέλικτο μηχανισμό, που αποσκοπεί στην πρόληψη των κινδύνων διαταραχής, τους οποίους θα μπορούσαν να συνεπάγονται οι εισαγωγές ισπανικών οίνων σε τιμές κατώτερες των κοινοτικών τιμών προσανατολισμού.

2. Το ΡΠ, όπως και τα εξισωτικά ποσά προσχωρήσεως, τα οποία προβλέπει το άρθρο 72 της πράξης προσχώρησης για τα άλλα προϊόντα που υπάγονται σε κοινή οργάνωση αγοράς,

« αποσκοπεί στη διευκόλυνση της μετάβασης των νέων κρατών μελών από το παλαιό τους καθεστώς ως τρίτων κρατών ... στο νέο τους καθεστώς ως κρατών μελών » [3].

Το ΡΠ διακρίνεται όμως σαφώς από τα εν λόγω εξισωτικά ποσά, πράγμα που προκύπτει χωρίς αμφιβολία από τις διαπραγματεύσεις για την προσχώρηση, που κατέληξαν στην καθιέρωσή του και στη θέσπιση του άρθρου 123, παράγραφος 3, της πράξης προσχώρησης. Κατά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου αυτής:

* Μετάφραση από τα γαλλικά.

1 — ΕΕ L 302 της 15.11.1985, σ. 23.

2 — ΕΕ L 54, σ. 2.

3 — Υπόθεση 6/78, Union française des céréales, Rec. 1978, σ. 1675, 1683 σκέψη 3.

« το ρυθμιστικό ποσό [ανώτατο όριο του ρυθμιστικού ποσού] καθορίζεται σε επίπεδο το οποίο εξασφαλίζει συνθήκες μεταχείρισης όχι λιγότερο ευνοϊκές από τις ισχύουσες υπό το καθεστώς πριν την προσχώρηση ».

Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 αναφέρει ότι, « προς το σκοπό αυτό », το ποσό αυτό υπολογίζεται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε ο αριθμός που προκύπτει, αν προστεθούν η τιμή προσανατολισμού που εφαρμόζεται στην Ισπανία, οι δασμοί και το ΡΠ, να μην υπερβαίνει την τιμή αναφοράς του οικείου προϊόντος. Το ανώτατο αυτό όριο είναι, μαζί με την αντισταθμιστική λειτουργία των τιμών προσαρμοζόμενη στις περιστάσεις, η κύρια εγγύηση του συστήματος που καθιερώνεται με το άρθρο 123.

3. Ο κανονισμός 480/86 του Συμβουλίου, που δεν προσβάλλεται εν προκειμένω, καθορίζει τους γενικούς κανόνες εφαρμογής του μηχανισμού. Πράγματι, η προσφυγή ακυρώσεως, την οποία άσκησε η Ισπανία, στρέφεται κατ' ουσία κατά του κανονισμού 648/86 της Επιτροπής, της 28ης Φεβρουαρίου 1986 — δεδομένου ότι ο κανονισμός 969/86 έρχεται απλώς να επανορθώσει ένα υλικό σφάλμα — που καθορίζει, για την περίοδο 1985/86 και από 1ης Μαρτίου 1986, τα ΡΠ που εφαρμόζονται στα υποκείμενα σ' αυτά τα προϊόντα. Προς στήριξη της προσφυγής του, το προσφεύγον κράτος ανέπτυξε τρεις λόγους, που θα εξεταστούν κατά σειρά.

II — Παράβαση ουσιώδους τύπου

4. Η νομιμότητα του κανονισμού της Επιτροπής πάσχει, κατά την Ισπανία, αφενός από διαδικαστική πλημμέλεια και αφετέρου από έλλειψη αιτιολογίας.

Επί της διαδικαστικής πλημμέλειας

5. Όπως αναγνώρισε η καθής, τα μέτρα που θεσπίζονται με τον κανονισμό 648/86 δεν εκδόθηκαν — αντίθετα απ' ό,τι ρητά αναφέρει η δεύτερη αιτιολογική του σκέψη — σύμφωνα με τη γνώμη της Επιτροπής Διαχείρισης Οίνων, αλλά, όπως προκύπτει σαφώς από τα πρακτικά της συνεδρίασης της επιτροπής αυτής, χωρίς αυτή να έχει διατυπώσει γνώμη. Μια τέτοια διάσταση δεν συνιστά ωστόσο *ουσιώδη* διαδικαστική πλημμέλεια.

6. Η νομιμότητα των προσβαλλομένων κανονισμών δεν αμφισβητείται λόγω του ότι εκδόθηκαν χωρίς τη γνώμη της επιτροπής αυτής. Στο πλαίσιο της λεγόμενης « διαδικασίας της επιτροπής διαχείρισης », το Συμβούλιο ρυθμίζει την εκ μέρους της Επιτροπής άσκηση των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων, με τις οποίες την έχει εξουσιοδοτήσει. Την τήρηση της διαδικασίας αυτής επιβάλλει εν προκειμένω στην Επιτροπή το άρθρο 11 του βασικού κανονισμού. Το άρθρο 67 του κανονισμού 337/79 του Συμβουλίου, περί κοινής οργανώσεως της αμπελοοινικής αγοράς[4], στο οποίο παραπέμπει, ορίζει ότι « η επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της » επί των μέτρων που προτείνει η Επιτροπή και ότι, αν τα μέτρα τα οποία εκδίδει άμεσα αυτή « δεν είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής », αυτά « ανακοινώνονται αμέσως » στο Συμβούλιο, το οποίο « δύναται να λάβει διαφορετική απόφαση ». Όταν κληθήκατε να αποφανθείτε επί της επιρροής που ασκεί η *έλλειψη γνώμης* της εν λόγω επιτροπής στην *αρμοδιότητα* της Επιτροπής, κρίνατε ότι μόνο στην περίπτωση που υπάρχει *σύγκρουση* μεταξύ των μέτρων που θεσπίζει η Επιτροπή και της γνώμης της επιτροπής διαχείρισης η αρμοδιότητα εκδόσεως της πράξης επανέρχεται στο εξουσιοδοτούν όργανο· επομένως,

« υπ' αυτές τις περιστάσεις, η έλλειψη γνώμης της επιτροπής διαχείρισης δεν θίγει σε τίποτε το κύρος των μέτρων που εκδίδει η Επιτροπή » [5].

4 — ΕΕ ειδ. έκδ. 03/024, σ. 112.

5 — Υπόθεση 95/78, Dulciora, Rec. 1979, σ. 1549, σκέψεις 49 και 50.

Η Επιτροπή, επομένως, εκδίδοντας τους προσβαλλόμενους κανονισμούς συμμορφώθηκε πλήρως με τις διατάξεις του άρθρου 67 του κανονισμού 337/79, που διέπουν την πορεία της διαδικασίας της επιτροπής διαχείρισης.

7. Επικρίνεται επίσης εν προκειμένω η μη τήρηση της διατάξεως του άρθρου 190 της Συνθήκης ΕΟΚ, κατά την οποία οι κανονισμοί της Επιτροπής « αναφέρονται στις ... γνώμες που απαιτούνται κατά την παρούσα Συνθήκη ». Και αν ακόμη η εσφαλμένη μνεία ανύπαρκτης γνώμης έπρεπε να εξομοιωθεί με έλλειψη αιτιολογικής αναφοράς, αυτό δεν θα επηρέαζε σε τίποτα τη νομιμότητα των προσβαλλόμενων κανονισμών. Για να συμβεί αυτό, πρέπει η προσαπτόμενη πλημμέλεια να είναι, σύμφωνα με το άρθρο 173, πρώτη παράγραφος, της Συνθήκης ΕΟΚ, *ουσιώδης*. Πρέπει δηλαδή να ελέγχεται αν, χωρίς αυτήν, το αμφισβητούμενο μέτρο θα μπορούσε να ήταν διαφορετικό[6]. Κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει, όπως είδαμε, εν προκειμένω. Επομένως, ένα απλό λογιστικό σφάλμα δεν μπορεί να έχει το προβαλλόμενο αποτέλεσμα.

Επί της ελλείψεως αιτιολογίας

8. Το προσφεύγον προσάπτει στην Επιτροπή ότι καθόρισε, για ορισμένους μεν οίνους ονομασίας προελεύσεως ρυθμιστικό ποσό κατ' αποκοπήν, για άλλους δε οίνους ίσο προς μηδέν, χωρίς να δικαιολογήσει τον καθορισμό αυτό με την ύπαρξη *κινδύνων διαταραχής* της αγοράς της Κοινότητας των Δέκα, παρά τις διατάξεις του άρθρου 123, παράγραφος 2, στοιχείο β), της πράξης προσχώρησης και των άρθρων 3 και 4 του εκτελεστικού κανονισμού του Συμβουλίου.

9. Πράγματι, ως προς σημείο αυτό δεν μπορεί παρά να διαπιστωθεί ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός σιωπά. Πέρα από μια γενική αναφορά στην πράξη προσχώρησης και ιδίως στο άρθρο 123, παράγραφος 2, καθώς και στο βασικό κανονισμό του Συμβουλίου, οι αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 648/86 δεν περιέχουν καν μνεία περί απειλής διαταραχής. Η εφαρμογή του άρθρου 123, παράγραφος 2, στοιχείο β), και των άρθρων 3 και 4 του κανονισμού του Συμβουλίου προκύπτει, πράγματι *σιωπηρώς* από το παράρτημα του κανονισμού, από όπου φαίνεται ότι τα ρυθμιστικά ποσά που εφαρμόζονται σε ορισμένους οίνους ονομασίας προελεύσεως είναι, κατά γενικό κανόνα, κατώτερα εκείνων που εφαρμόζονται στους επιτραπέζιους οίνους, ορίζονται δε στην τιμή μηδέν για τους « οίνους λικέρ ποιότητας που παράγονται σε καθορισμένες περιοχές », όπως δηλαδή ανέφερε η Επιτροπή, απαντώντας σε ένα από τα ερωτήματα του Δικαστηρίου, στους ξηρούς vins de liqueur.

10. Αμυνόμενη η Επιτροπή περιορίστηκε κατ' ουσία στο να παραπέμψει στο παράρτημα αυτό, διευκρινίζοντας μόνο, με την προαναφερθείσα απάντησή της καθώς και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση:

— τους παράγοντες διαταραχής που μπορούσαν να δικαιολογήσουν την εφαρμογή ρυθμιστικού ποσού, που ήταν εν προκειμένω οι τιμές και η δυνατότητα « εμπορικής υποκαταστάσεως » των ισπανικών οίνων ονομασίας προελεύσεως·

— τους λόγους για τους οποίους καθορίστηκαν τα διαφορετικά ΡΠ που προκύπτουν από το παράρτημα του κανονισμού, με μηδενικό μεν συντελεστή για τους οίνους υψηλής τιμής που δεν παράγονται στην Κοινότητα των Δέκα, με κατ' αποκοπήν δε συντελεστή για τους άλλους οίνους, λόγω των χαμηλότερων τιμών τους και της μη παροχής στοιχείων από την Ισπανία, πράγμα το οποίο ενείχε ενδεχόμενο κίνδυνο διαταραχής.

Χωρίς να προδικάζεται η αξία της καθεμιάς από τις προβαλλόμενες αιτιολογίες, δεν

6 — Βλέπε απόφαση της 23ης Απριλίου 1986 στην υπόθεση 150/84, Bernardi, σκέψη 28.

μπορεί να μην προκαλέσει έκπληξη η αντίθεση μεταξύ των δικαιολογιών αυτών, που προβλήθηκαν κατά τη διαδικασία κατόπιν αιτήματος του Δικαστηρίου, και των διατάξεων του προσβαλλόμενου κανονισμού, για τον οποίο τονίστηκε ότι ως προς το σημείο αυτό σιωπά. Δεδομένου ότι πρόκειται για τον *πρώτο* κανονισμό της Επιτροπής που καθορίζει ρυθμιστικά ποσά για τους οίνους ονομασίας προελεύσεως, οι εξηγήσεις αυτές τονίζουν την επιτακτική ανάγκη να υπάρχει εμπεριστατωμένη αιτιολογία, καίτοι αυτή είναι αυτονόητη.

11. Ασφαλώς, τα ρυθμιστικά ποσά αποσκοπούν, εν γένει, στην πρόληψη των διαταραχών που μπορεί να προξενήσει η εισαγωγή των οίνων στην κοινή αγορά των Δέκα, οπότε θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δεν απαιτείται να δικαιολογήσει την επιβολή τους η Επιτροπή, εφόσον διαπιστώνεται διαφορά τιμών. Ωστόσο, αν ο συλλογισμός αυτός ισχύει για τους επιτραπέζιους οίνους, για τους οποίους η πράξη προσχώρησης ορίζει ότι *« εισπράττεται »* ρυθμιστικό ποσό, δεν ισχύει και για τους *οίνους ονομασίας προελεύσεως*, για τους οποίους η πράξη προσχώρησης προβλέπει ότι *« είναι δυνατόν να οριστεί »* ρυθμιστικό ποσό, οσάκις αυτοί *« ενδέχεται να προξενήσουν* διαταραχές στην αγορά ». Αντίθετα απ' ό,τι, συμβαίνει με τους επιτραπέζιους οίνους, για τους οποίους η εφαρμογή του είναι αυτόματη, υπό την επιφύλαξη της προσαρμογής του ανάλογα με την ποιότητα, εν προκειμένω η ύπαρξη κινδύνου πρέπει να αποδεικνύεται. Για τους οίνους αυτούς, η πράξη προσχώρησης καθιστά την ύπαρξη κινδύνου *αυτοτελή* προϋπόθεση για την επιβολή ΡΠ, που πρέπει να συντρέχει, επιπλέον της διαφοράς τιμής [7]. Προκειμένου για τους πιο χαρακτηριστικούς τύπους οίνου, πράγματι, η ύπαρξη κινδύνου διαταραχής δεν μπορεί να τεκμαίρεται. Εξάλλου, μερικοί απ' αυτούς, όπως οι ξηροί vins de liqueur, δεν έχουν το αντίστοιχό τους στην Κοινότητα των Δέκα και δεν υπόκεινται σε ΡΠ. Ωστόσο, έστω και αν η δυνατότητα υποκαταστάσεως αποτελεί conditio sine qua non για τη σύγκριση των τιμών, δεν μπορεί, από μόνη της, να *θεμελιώνει* τον κίνδυνο διαταραχής. Όμως ούτε η πράξη προσχώρησης ούτε και ο κανονισμός του Συμβουλίου προσδιορίζουν πώς στοιχειοθετείται η ύπαρξη τέτοιου κινδύνου.

12. Θα ήταν ίσως χρήσιμη εν προκειμένω μια σύγκριση με τις διατάξεις της πράξης προσχώρησης περί συμπληρωματικού μηχανισμού κατά τις συναλλαγές ορισμένων γεωργικών προϊόντων. Το άρθρο 85, παράγραφος 1, παρέχει, πράγματι, ορισμένες ενδείξεις σχετικά με τη φύση των διαταραχών που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη προκειμένου να ενεργοποιηθεί ο μηχανισμός διασφαλίσεως τον οποίο οργανώνει: « σημαντική αύξηση » των εισαγωγών, που μπορεί να οδηγήσει « στην κάλυψη ή υπέρβαση » του ανωτάτου ορίου που έχει καθοριστεί προηγουμένως. Η παράγραφος 3, στοιχείο β), του ίδιου άρθρου προσδιορίζει τα στοιχεία, με βάση τα οποία η σοβαρότητα της διαταραχής μπορεί να δικαιολογεί την εφαρμογή οριστικών μέτρων περιορισμού ή αναστολής των εισαγωγών: « ανάπτυξη [εξέλιξη] των τιμών αγοράς και των συναλλασσομένων ποσοτήτων [των ποσοτήτων που αποτελούν αντικείμενο των συναλλαγών] ». Τέλος, ο κανονισμός 569/86 του Συμβουλίου, που περιέχει τις γενικές εκτελεστικές διατάξεις του εν λόγω μηχανισμού, εκθέτει, στο άρθρο 6, τα στοιχεία βάσει των οποίων εκτιμάται η κατάσταση της αγοράς και τα οποία λαμβάνει υπόψη η Επιτροπή. Στην ίδια συλλογιστική μπορεί να σημειωθεί ότι, σχετικά με την προσαρμογή των ΡΠ που εφαρμόζονται στους επιτραπέζιους οίνους, το άρθρο 123, παράγραφος 2, στοιχείο α), όπως συμπληρώνεται από τη σχετική κοινή δήλωση, καθώς και από τα άρθρα 2, παράγραφος 3, και 6, παράγραφος 1, του βασικού κανονισμού, παρέχουν ενδείξεις για τα κριτήρια αυτής της προσαρμογής. Στην περίπτωση αυτή, όπως και στην προηγούμενη, οι λόγοι του καθορισμού των ΡΠ για τους οίνους αυτούς, εντασσόμενοι στο πλαίσιο του οικείου συστήματος, είναι γνωστοί.

7 — Βλέπε, a contrario, υπόθεση 5/67, Beus, Rec. 1968, σ. 144.

13. Όπως διαπιστώθηκε, καμία ανάλογη διάταξη δεν προκύπτει από την πράξη προσχώρησης και τον εκτελεστικό κανονισμό του Συμβουλίου ως προς τον καθορισμό ΡΠ για τους οίνους ονομασίας προελεύσεως που αναφέρονται στο παράρτημα του προσβαλλόμενου κανονισμού. Με άλλα λόγια, το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται ο κανονισμός της Επιτροπής δεν εξηγεί, από μόνο του, τους λόγους επιβολής τους. Η διαπίστωση αυτή αρκεί για να θεμελιωθεί η προβαλλόμενη έλλειψη αιτιολογίας· η δε νομολογία σας επιβεβαιώνει το συμπέρασμα αυτό. Η αιτιολογία

« πρέπει να προσαρμόζεται στη φύση της οικείας πράξεως ».

Δέχεστε μεν ότι:

« δεν απαιτείται η αιτιολογία των κανονισμών να εξειδικεύει τα διάφορα πραγματικά ή νομικά δεδομένα, κάποτε πολυάριθμα και πολύπλοκα, τα οποία αποτελούν το αντικείμενο των κανονισμών »,

αυτό όμως υπό την προϋπόθεση ότι

« οι κανονισμοί αυτοί *περιλαμβάνονται στο συστηματικό πλαίσιο του συνόλου του οποίου αποτελούν μέρος* » [8].

Ας συνοψίσω. Η πράξη προσχώρησης και ο κανονισμός του Συμβουλίου δεν παρέχουν καμία ένδειξη για το ότι απαλλάσσεται η Επιτροπή από την υποχρέωση της, έστω και σύντομης, αιτιολογήσεως, την οποία επιβάλλει το άρθρο 190 ΕΟΚ [9]. Εξάλλου, εν προκειμένω, δεν πρόκειται για τη θέση σε εφαρμογή ή τη διατήρηση υφιστάμενης κανονιστικής ρύθμισης [10] ούτε κοινοτικής κανονιστικής ρύθμισης γνωστής στους ενδιαφερόμενους κύκλους [11], αλλά, και εδώ, για τον *πρώτο* κανονισμό που ρυθμίζει ορισμένη ύλη. Η αιτιολογία έχει ως σκοπό

« να αφήνει να διαφαίνεται κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική της κοινοτικής αρχής, εκδότη της αμφισβητούμενης πράξεως, ώστε να επιτρέπει στους ενδιαφερόμενους να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου και στο Δικαστήριο να ασκεί τον έλεγχό του » [12].

Ενόψει των προηγουμένων σκέψεων και χωρίς να είναι αναγκαίο να εκτιμηθούν οι λόγοι, έστω και αν είναι πειστικοί, τους οποίους προέβαλε κατά τη διαδικασία η καθής, πρέπει να αναγνωριστεί ότι ο σκοπός αυτός δεν επιτυγχάνεται με τον κανονισμό 648/86 της Επιτροπής, όπως διορθώθηκε με τον κανονισμό 969/86 της ίδιας.

III — Παράβαση του κανόνα περί ανωτάτου ορίου

14. Κατά το προσφεύγον κράτος, έστω και αν τα ΡΠ, τα οποία επιβάλλει ο προσβαλλόμενος κανονισμός, είναι τυπικώς σύμφωνα με τον τρόπο υπολογισμού του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 123, τα ΡΠ αυτά καθορίστηκαν για ορισμένους οίνους, και ιδίως για τους λευκούς επιτραπέζιους οίνους, σε τέτοιο ύψος, ώστε να μην τηρείται η προϋπόθεση του πρώτου εδαφίου περί της τουλάχιστον εξίσου ευνοϊκής μεταχείρισης με εκείνη που υπήρχε πριν από την προσχώρηση. Το προσφεύγον φρονεί ότι το ΡΠ αντισταθμίζει κατ' ανάγκη τη μείωση των δασμών που υφίσταντο πριν από την προσχώρηση, μείωση που

8 — Βλέπε απόφαση της 22ας Ιανουαρίου 1986 στην υπόθεση 250/84, Eridania, σκέψεις 37 και 38· η υπογράμμιση δική μου.

9 — Βλέπε ιδίως, a contrario, υπόθεση 78/74, Deuka, Rec. 1975, σ. 421, σκέψη 6.

10 — Υπόθεση 136/77, Racke, Rec. 1978, σ. 1245, σκέψη 9· υπόθεση 87/78, Welding, Rec. 1978, σ. 2457, σκέψη 11· υπόθεση 230/78, Eridania, Rec. 1979, σ. 2749, σκέψεις 15 και 16.

11 — Υπόθεση 125/77, Scholten-Honig, Rec. 1978, σ. 1991, σκέψη 22.

12 — Υπόθεση 250/84, Eridania, όπ.π., σκέψη 37.

προκύπτει από τις σχετικές διατάξεις της πράξης. Ο λόγος αυτός, πέραν του ότι δεν στηρίζεται σε καμία απτή απόδειξη, προϋποθέτει μια ερμηνεία του κανόνα περί ανωτάτου ορίου που δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

15. Απαντώντας σε ένα από τα ερωτήματα του Δικαστηρίου, η Επιτροπή προσκόμισε συγκριτικό πίνακα με τον υπολογισμό των ΡΠ για ορισμένους επιτραπέζιους οίνους, ο οποίος περιελήφθη στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση και για τον οποίο το προσφεύγον δεν αμφισβήτησε ότι αντανακλά πιστά τον τρόπο υπολογισμού που περιγράφεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 123. Απ' αυτόν προκύπτει ότι η τιμή αναφοράς, που αντιπροσωπεύει το ανώτατο όριο που πρέπει να τηρείται, δεν καλύπτεται σε καμιά περίπτωση· μάλιστα δε, το άθροισμα της ισπανικής τιμής προσανατολισμού, του δασμού και του ΡΠ, είναι, για ορισμένους τύπους οίνου, κατώτερο από το ανώτατο αυτό όριο κατά πλέον του ημίσεος.

16. Εξάλλου, η αποσυσχέτιση που κάνει η Ισπανία μεταξύ των δύο εδαφίων της παραγράφου 3 του άρθρου 123 δεν βρίσκει κανένα έρεισμα. Πέραν του αιτιώδους συνδέσμου που δημιουργείται μεταξύ τους με την έκφραση « προς το σκοπό αυτό », που αποδεικνύει σαφώς ότι ο τρόπος υπολογισμού που ακολουθεί αποτελεί την περιγραφή της εξαγγελίας του κανόνα του πρώτου εδαφίου, ο τρόπος του υπολογισμού αυτού δεν μου φαίνεται ότι μπορεί να οδηγήσει σε δυσμενέστερη μεταχείριση των ισπανικών οίνων. Η τιμή αναφοράς, που αποτελούσε το ελάχιστο ποσό που έπρεπε να τηρείται πριν από την προσχώρηση, κατέστη, μετά από αυτή, ανώτατο όριο, που δεν μπορεί πλέον να επιβάλλεται στους ισπανικούς οίνους. Αν προέκυπτε ότι οι δασμοί που εξακολουθούν να βαρύνουν τις εισαγωγές ισπανικού οίνου πλήττουν την τιμή προσανατολισμού του, την οποία αντισταθμίζει το ΡΠ, κάνοντάς την να υπερβεί το ανώτατο όριο, το οποίο αντιπροσωπεύει η τιμή αναφοράς, το ΡΠ θα έπρεπε αυτομάτως να διορθωθεί ανάλογα. Επομένως, ο τρόπος υπολογισμού που ορίζεται με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 123 δεν είναι τέτοιος που μπορεί να παραβλάψει το στόχο του πρώτου εδαφίου. Πρέπει συνεπώς, να απορριφθεί ο λόγος περί μη τηρήσεώς του.

IV — Παράβαση του κανόνα περί προσαρμογής του ρυθμιστικού ποσού για ορισμένους επιτραπέζιους οίνους

17. Το προσφεύγον κράτος προσάπτει στην Επιτροπή ότι καθόρισε ρυθμιστικά ποσά για τους επιτραπέζιους οίνους βάσει μόνο των παραδοσιακών κατηγοριών A I, A II, A III για το λευκό οίνο και R I, R II, R III για τον ερυθρό οίνο, χωρίς να τα προσαρμόσει, παραβλέποντας τις διατάξεις του άρθρου 123, παράγραφος 2, στοιχείο α), και τις διατάξεις που έχουν θεσπιστεί προς εκτέλεσή τους. Η Επιτροπή όφειλε, εντός της καθεμιάς από τις πιο πάνω κατηγορίες, να διακρίνει υποκατηγορίες με βάση την τιμή των διαφόρων τύπων επιτραπέζιου οίνου, ανάλογα με την ποιότητα και την εμφιάλωσή τους, ώστε να προσδιορίσει το ΡΠ που είναι πράγματι αναγκαίο για να αντισταθμίσει ακριβώς τη διαφορά μεταξύ κοινοτικών και ισπανικών τιμών. Εξάλλου, η Επιτροπή καθόρισε, για τους ερυθρούς οίνους των κατηγοριών R I και R II, ΡΠ που δεν ισούνται με τη διαφορά μεταξύ κοινοτικών και ισπανικών τιμών προσανατολισμού για τους οίνους αυτούς.

18. Όπως ο προηγούμενος, έτσι και αυτός ο λόγος δεν μπορεί να γίνει δεκτός. Απαντώντας στα ερωτήματα που έθεσε το Δικαστήριο, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι, για ορισμένους επιτραπέζιους οίνους, το ΡΠ πρέπει να προσαρμόζεται, όταν αυτοί εμφανίζουν

« ανώτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά, οφειλόμενα στις ιδιαίτερες φροντίδες και στις ειδικές συνθήκες παραγωγής τους ».

Γι' αυτό, η Επιτροπή συσχετίζει

« την εμφιάλωση στην περιοχή παραγωγής με την έννοια της " ποιότητας " ».

Από το συνημμένο στον προσβαλλόμενο κανονισμό παράρτημα προκύπτει ότι προβλέφθηκαν ειδικά ΡΠ για τους λευκούς, αφενός, και για τους ερυθρούς και ροζέ επιτραπέζιους οίνους, αφετέρου, τους « εμφιαλωμένους σε δοχεία περιέχοντα 0,75 λίτρα τουλάχιστον », δηλαδή σε φιάλες. Τα ΡΠ είναι κατά το ήμισυ χαμηλότερα από εκείνα που προβλέπονται για τους ίδιους οίνους που περιέχονται σε δοχεία άνω των 0,75 λίτρων, δηλαδή που παραδίδονται χύμα. Η απάντηση αυτή προϋποθέτει, όπως αναφέρει και η προαναφερθείσα απάντηση της Επιτροπής, ότι τα ρυθμιστικά ποσά προσαρμόστηκαν. Καίτοι είναι λυπηρό το ότι οι λόγοι της διαφοροποίησης αυτής δεν αναφέρονται στις αιτιολογικές σκέψεις του προσβαλλόμενου κανονισμού, μπορεί να σημειωθεί, για να επαναλάβω εδώ την προαναφερθείσα νομολογία, ότι απορρέουν λογικά από το πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται οι επίδικες διατάξεις.

19. Το άρθρο 123, παράγραφος 2, στοιχείο α), προβλέπει, πράγματι, ότι ο ύψος των ΡΠ που κατά κανόνα εφαρμόζονται στους επιτραπέζιους οίνους μπορεί να τροποποιείται « προκειμένου να ληφθεί υπόψη η κατάσταση των τιμών της αγοράς, η οποία εκτιμάται για τις διάφορες κατηγορίες οίνων και σε συνάρτηση με την ποιότητά τους ». Η κοινή δήλωση, η σχετική με τη διάταξη αυτή, προσθέτει ότι, προς το σκοπό αυτό, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι

« ειδικές τιμές ορισμένων τύπων του προϊόντος σε συνάρτηση με την ποιότητα και τη συσκευασία τους, πράγμα το οποίο θα πρέπει να οδηγήσει σε μείωση του ρυθμιστικού ποσού σε συνάρτηση με την υψηλότερη τιμή αυτού του τύπου οίνων ».

Τέλος, το άρθρο 2, παράγραφος 3, του βασικού κανονισμού διευκρινίζει ότι, « για ορισμένους επιτραπέζιους οίνους », η προσαρμογή προκύπτει αφού ληφθούν υπόψη οι « ειδικές τους τιμές στην αγορά παραγωγής και ο τύπος συσκευασίας τους » · προσθέτει δε ότι, τότε, το ΡΠ « καθορίζεται σε επίπεδο χαμηλότερο από το υψηλότερο ρυθμιστικό ποσό για κάθε έναν από τους τύπους επιτραπεζίου οίνου ».

20. Τι διαπιστώνεται, λοιπόν: Το ΡΠ που καθορίζεται για ορισμένους επιτραπέζιους οίνους, είτε είναι ερυθροί είτε λευκοί, ισούται, για τους διάφορους τύπους οίνου, προς 50 % *του χαμηλότερου* από τα ΡΠ *που έχουν καθοριστεί για τους οίνους χύμα*. Υπ' αυτές τις συνθήκες, δεν μπορεί, κατά την άποψή μου, να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι δεν διαφοροποίησε τα ΡΠ για κάθε τύπο οίνου, και έπειτα για καθεμιά από τις διαφορετικές του ποιότητες. Όσο για τη συσχέτιση μεταξύ εμφιάλωσης και ποιότητας, δεν μου φαίνεται επικριτέα, εφόσον η συσκευασία — « εμφιάλωση στην περιοχή της παραγωγής » — αντανακλά, κατά την εκτίμηση της Επιτροπής, τα « υψηλά ποιοτικά χαρακτηριστικά » των οίνων αυτών. Η διακριτική ευχέρεια που αφήνεται ως προς το ζήτημα αυτό στο θεσμικό όργανο του επέτρεπε να καθορίσει κατ' αποκοπή ένα ΡΠ για τους επιτραπέζιους οίνους, με βάση το εύχρηστο κριτήριο της συσκευασίας τους. Εν πάση περιπτώσει, το προσφεύγον δεν προσκόμισε κανένα συγκεκριμένο στοιχείο που να θεμελιώνει τον ισχυρισμό ότι τα κατώτερα ρυθμιστικά ποσά που προβλέφθηκαν με τον τρόπο αυτό δεν προσδιορίστηκαν σύμφωνα με τις επιταγές του άρθρου 123, παράγραφος 2, στοιχείο α). Με δεδομένο το περιθώριο εκτιμήσεως που διαθέτει ως προς το ζήτημα αυτό η Επιτροπή, πρέπει να θεωρηθεί ότι η προσαρμογή την οποία αξιώνει το άρθρο 123, παράγραφος 2, στοιχείο α), πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις επιταγές του.

21. Όσον αφορά ειδικότερα τη μέθοδο υπολογισμού των ρυθμιστικών ποσών που εφαρμόζονται στους επιτραπέζιους ερυθρούς οίνους των κατηγοριών R I και R II, των οποίων ο συντελεστής δεν προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ της κοινοτικής και της ισπανικής τιμής προσανατολισμού, η Επιτροπή επίσης διευκρίνισε, απαντώντας σε ένα από τα ερωτήματα του Δικαστηρίου, ότι είχαν καθοριστεί ρυθμιστικά ποσά χαμηλότερα από τα ποσά που θα ισούνταν κανονικά με τη διαφορά αυτή, προ-

κειμένου να ληφθούν υπόψη οι *πραγματικές* ισπανικές τιμές για τα προϊόντα αυτά, που ήταν υψηλότερες από τις τιμές προσανατολισμού που μπορούσαν να ληφθούν ως βάση. Η εξήγηση αυτή, που δεν αποκρούστηκε από το προσφεύγον, μου φαίνεται ικανοποιητική.

V — Συμπεράσματα

22. Ο κανονισμός 648/86 της Επιτροπής, καθώς και ο διορθωτικός κανονισμός 969/86, νομίζω, επομένως, ότι πρέπει να ακυρωθούν, μόνο και μόνο λόγω του ουσιώδους τυπικού ελαττώματος, το οποίο προκύπτει από την έλλειψη αιτιολογίας, ρητής ή σιωπηρής, σχετικά με τον καθορισμό των ρυθμιστικών ποσών για ορισμένους *οίνους ονομασίας προελεύσεως*. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 176, πρώτη παράγραφος, της Συνθήκης ΕΟΚ, στην Επιτροπή εναπόκειται να λάβει τα μέτρα τα οποία θα συνεπαγόταν η ακύρωση ως προς το σημείο αυτό του κανονισμού της. Εν προκειμένω, αυτό θα έπρεπε κανονικά να συνεπαχθεί την απόδοση των ΡΠ που εισπράχθηκαν επί των οίνων αυτών. Μια τέτοια συνέπεια ενδέχεται, ωστόσο, να φανεί υπερβολική: και ο κανονισμός 2715/86, ο οποίος αφορά την περίοδο 1986/87 [13], επέβαλε στους οίνους αυτούς ΡΠ, χαμηλότερα βέβαια, χωρίς η Ισπανία να κρίνει αναγκαίο να τον αμφισβητήσει καταρχήν. Μια λογική για την Επιτροπή λύση θα ήταν να αποδώσει τα ΡΠ μόνο μέχρι του ύψους της διαφοράς που υπάρχει μεταξύ αυτών που καθορίστηκαν για την περίοδο μεταξύ 1ης Μαρτίου και 31ης Αυγούστου 1986 με τον προσβαλλόμενο κανονισμό και εκείνων που ορίζει για την περίοδο 1986/87 ο πιο πάνω κανονισμός, έτσι ώστε να ληφθεί υπόψη το συμφέρον τόσο των ισπανών συναλλασσομένων όσο και εκείνων της Κοινότητας των Δέκα. Η Επιτροπή θα ενεργούσε έτσι στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που της αναγνωρίζουν εν προκειμένω η πράξη προσχώρησης και ο βασικός κανονισμός του Συμβουλίου, τηρώντας ταυτόχρονα την επιταγή του άρθρου 176, πρώτη παράγραφος, ΕΟΚ.

23. Προτείνω επομένως:

— την ακύρωση του κανονισμού 648/86 της Επιτροπής, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 969/86, κατά το μέτρο που καθορίζει ρυθμιστικά ποσά για ορισμένους οίνους ονομασίας προελεύσεως ισπανικής παραγωγής·

— τα δικαστικά έξοδα να επιβαρύνουν το καθού όργανο.

13 — ΕΕ L 249, σ. 27.